

1.- El cicle de la vida

La natura ens mostra el cicle de la vida; any rere any, restaura el seu creixement, com per exemple: quan al bosc, a la tardor, les fulles dels arbres cauen a terra, juntament amb trossos de branques, excrements d'animals o herbes, passen a una fase de descomposició, en la qual intervenen molts elements que cooperen en aquest procés, com ara el sol, l'aigua, la calor, el fred i diferents espècies vives (larves, cucs, cargols, fongs, multitud d'insectes...), que ho transformen tot en humus, aquesta terra de color fosc, amb una olor característica de terra bona i una textura esponjosa.

Així doncs, l'humus contribueix a la continuïtat del cicle de la vida alimentant les espècies vegetals que, a la vegada, alimentaran les espècies animals.

2.- Les deixalles orgàniques

“La matèria ni es crea ni es destrueix, només es transforma”

IMPORTANT: Cal tenir en compte que aquesta matèria orgànica també pot ser una de les principals causes de contaminació, si la transformació és incorrecta. No s'ha de veure com un residu, sinó com un recurs molt valuós.

No es pot demanar impossibles a la terra si es trenca el cicle de la vida. S'han de retornar a la terra, degudament transformades en humus, les restes de poda, de collites o de vegetals en general, que actualment van a parar als abocadors o incineradores.

3.- Adob natural per evitar l'ús de productes químics

El compostatge és una manera de reciclar que es converteix en una activitat lúdica estretament vinculada a la jardineria i s'ha demostrat que les persones que decideixen autocompostar no deixen de fer-ho mai per molts motius.

L'adob que s'obté del procés de compostatge permet que es redueixi l'ús de fertilitzants químics, que no només contaminen els aqüífers per un excés de nitrats, sinó que també contaminen durant el procés de producció, embalatge i transport.

Quan es fa compost a casa s'aconsegueix l'autosuficiència en nutrients per a l'hort o el jardí. La tranquil·litat que dóna saber que no hi ha productes químics a la terra fa que es pugui gaudir d'ella sense perill per a nens ni adults. Per obtenir més informació sobre aquest tema: ['Chemical Reaction'](#)

El compost és un adob molt complet que aporta els minerals necessaris per a les plantes. Els principals macronutrients que aporta són el nitrogen (N), el fòsfor (P) i el potassi (K), però també aporta micronutrients i millora l'estructura del terra així com la capacitat de retenció d'aigua. Pel fet de ser un producte totalment natural, es pot aplicar a qualsevol planta, ja sigui d'interior o d'exterior, de jardí, hort, fruiters, testos, jardineres, parterres, gespa, etc. És un producte universal i de ben segur que la planta a la qual s'aplica ho agrairà.

4.- El compostatge industrial: quan i per què es necessari

Les plantes de compostatge compleixen una funció important a les grans ciutats, on s'han de tractar milers de tones de restes orgàniques (vegetals o no).

La poda de l'arbrat públic no es pot compostar a les cases dels ciutadans i, per tant, requereix un tractament a gran escala.

D'aquesta manera, el compost resultant es pot utilitzar després als parcs i jardins de les mateixes ciutats. Però cal aclarir que, sempre que es pugui, la millor opció és l'autocompostatge, tal i com s'explica en el punt següent.

5 - Avantatges de l'autocompostatge per a la societat i les persones que en fan

- Les restes de poda no embruten els carrers perquè es reciclen dins del mateix jardí
- No s'ocupen ni es desborden els contenidors d'orgànica o rebuig amb restes de jardí
- No cal recollir, transportar, ni tractar milers de tones de restes vegetals voluminoses ni restes de cuina
- S'evita el trànsit de camions, pol·lució, embussos de trànsit, etc.
- L'autocompostatge no necessita energia per funcionar, ni té despeses de manteniment
- S'evita l'impacte sobre el territori que tenen les grans instal·lacions de tractament de residus
- Millora l'educació ambiental i el percentatge de recuperació d'altres tipus de residus
- Resulta còmode no haver de llençar les restes fora de casa i no haver de comprar bosses
- Simplifica la recollida selectiva a la cuina
- Auto-proveeix de compost de qualitat i no s'han de comprar ni carregar sacs de terra
- Resulta molt gratificant en tots els sentits

6.- Avantatges del compost, un adob natural!

El compost que es fa a casa té múltiples avantatges. Dóna consistència als terrenys sorrencs i esponjositat als més argilosos. En ambdós casos proporciona una textura ideal al terreny i l'ajuda a retenir els nutrients que abans es perdien. També reté la humitat amb un bon drenatge al mateix temps. Està més que comprovat que el compost és un element indispensable per evitar l'erosió, per exemple, dels talussos o els parterres.

La propietat més coneguda del compost, però, és l'aportació de nutrients de manera progressiva. Això es degut a la degradació, descomposició i transformació de les restes vegetals en un producte assimilable per les plantes, que absorbeixen els seus minerals de forma sostinguda. A més, durant el procés de compostatge es neutralitzen possibles elements tòxics o patògens. Això ja ho sabien els nostres avantpassats i per això compostaven totes les restes a l'antic femer, barrejant els fems dels animals de granja amb les restes de les collites.

Com que no calen productes químics, ja que el compost retorna a la terra els nutrients que necessita, també s'incrementa la quantitat de microorganismes beneficiosos pel cycle natural de la vida. Així, s'afavoreix que hi hagi vida al sòl i això serveix perquè els cucs i altres organismes airegin la terra, evitin que aquesta es compacti i afavoreixin, d'aquesta manera, l'arrelament de plantes i hortalisses.

7.- Autocompostatge en un compostador, per què?

Evidentment que es pot fer compost fora d'un compostador, com s'ha fet tota la vida als femers, però el més comú és no disposar de tant terreny com necessiten alguns sistemes de compostatge, com ara les piles escampades.

En un compostador, el compost estarà molt més resguardat de les inclemències del temps (sol, pluja, vent) i no es ressecarà ni s'humitejarà massa; per tant, no caldrà prestar-li una atenció ni dedicació especials i, per tot això, el procés serà 3 ó 4 cops més ràpid. A més, no s'haurà de malbaratar aigua per regar-lo quan estigui sec i visualment no causarà cap impacte als membres de la família més primmirats, que no volen veure tants organismes en activitat constant. D'altra banda, el compostador es pot instal·lar a qualsevol lloc, sense que pugui molestar els veïns.

El procés de descomposició de les restes vegetals dins un compostador desprèn una olor característica i agradable que podem percebre quan obrim el compostador per aportar noves restes o remoure. Recorda l'olor que fa el bosc humit. Això és degut a les característiques tècniques dels compostadors de qualitat i a que els milions d'organismes que s'alimenten de les restes que es dipositen al compostador no permeten que passi gaire temps abans de transformar-les en compost.

Si es nota algun altre tipus d'olor, consulteu l'apartat nº 14 **“Si hi ha alguna cosa que no hem fet bé”**

Si es barregen les restes de tant en tant (un cop per setmana), no apareixeran insectes molestos, com ara un excés de mosquetes de la fruita. De tota manera, aquests organismes també ajudaran a fer el compostatge i, en tot cas, la seva presència sempre estarà limitada a l'interior del compostador.

En cas que apareguin formigues, això indicarà que han tingut setmanes per construir el niu perquè no s'ha remenat prou. La solució serà remoure bé les restes.

Els llimacs o altres organismes, que abans es menjaven les plantes, ara les deixaran de banda per anar cap al compostador; per tant, serviran per menjar-se les restes vegetals i no les flors del jardí.

Els animals, com ara gossos, gats o ratolins, no poden entrar al compostador, ja que es tracta d'un recipient tancat dissenyat per evitar que s'hi puguin introduir. Cal, però, instal·lar-lo ben a nivell de la superfície, sense deixar esclètxes.

8.- Què es necessita per fer compost a casa?

Per fer compost només cal:

- Un compostador de plàstic reciclat i reciclable.
- Un airejador de compost.
- Unes tisores de podar per tallar les branques petites que s'aboquen com a material estructurant.
- Una pala per extreure el compost madur.
-

De manera opcional, hi ha un munt de complements a les diferents seccions de la botiga, a l'esquerra d'aquesta pantalla. Els més aconsellables són:

- Una biotrituradora, si quan s'esporga ens trobem amb branques gruixudes que no es poden tallar amb tisores.
- Un garbell per separar les restes més gruixudes del compost més fi.

9.- La ubicació del compostador és clau per al seu bon funcionament

El compostador de jardí sempre ha d'estar en contacte directe amb la terra perquè els microorganismes de la natura entrin en contacte amb les restes que es dipositen al seu interior i per permetre el drenatge de l'aigua sobrant dels vegetals. Cal tenir present que les restes de cuina contenen un 70% d'aigua. Una part d'aquesta l'absorbeixen les fulles seques que cal afegir, però la resta es filtra a terra molt lentament.

En els casos en que es vulgui situar un compostador de jardí sobre paviment, cal aixecar part del paviment, de manera que, com a mínim, el 50% de la superfície de la base del compostador estigui en contacte directe amb la terra. També es pot col·locar el compostador sobre un tros elevat amb terra per tal que si regalima no embruti el pati.

S'ha de procurar que el compostador no rebi gaire insolació per evitar haver-lo de regar. Si es posa a l'ombra, molt millor.

Es necessita entre 50 cm i 1 m d'espai pels costats per poder extreure el compost madur amb comoditat.

10.- Tot el que es pot compostar

Es pot compostar gairebé tot el que sigui orgànic, encara que hi ha restes que triguen més que altres a compostar-se.

De la cuina:

- Restes de fruita i verdura
- Closques d'ou aixafades
- Iogurts i sucs de fruita caducats
- Taps de suro i paper de cuina
- Oli i vinagre d'amanir
- Marro de cafè i restes d'infusions
- Cartró de la ouera i cartró del paper de cuina
- Restes de vi i cervesa

Del jardí:

- Flors, fulles i plantes verdes o seques
- Gespa
- Restes de poda triturades
- Cendres i serradures de fusta natural
- Restes de collita de l'hort
- Fems d'animals de granja (que no prenguin antibiòtics ni pinso) i palla

11.- Tot el que no es pot compostar

Hi ha materials que, per la seva naturalesa o composició, no poden ser compostats a casa, de vegades per evitar molèsties i d'altres per sentit comú:

- Peix, carn i ossos, fins que no es tingui per la mà el procés de compostatge, ja que poden despendre olors i atreure mosques.
- Closques de fruits secs, perquè els costa anys desfer-se. El millor es llençar-los a la llar de foc.
- Plantes o fruits malalts i/o grans quantitats de vegetals podrits, perquè, si el compostador no arriba als 65° al seu interior, es poden transmetre aquestes malalties quan escampem el compost.
- Fems d'animals domèstics (patògens), perquè mengen pinso d'origen animal i estan tractats amb medicaments.
- Cendres o serradures de fusta tractada o aglomerats (coles, vernissos), ja que contenen metalls pesants molt tòxics o cendres de tabac (aquestes últimes es poden utilitzar d'insecticida en algunes ocasions).
- El resultat de passar l'escombra o l'aspiradora (metalls pesants).
- Evidentment qualsevol material que no sigui orgànic i compostable.

12. El més important: la barreja de materials.

Sempre s'han de barrejar les restes que es dipositen. No s'han de fer capes de materials frescos i humits o capes de materials secs, és a dir, s'ha de veure tot ben barrejat. Això no vol dir que s'hagi de remenar cada dia, ni de bon tros, sinó només quan s'hi aboca una quantitat significant d'un mateix material, com per exemple la gespa tallada o una pila de fulles seques.

Ara bé, si el que es vol és aproximar-se a la perfecció per aconseguir un compost equilibrat i de qualitat, convé barrejar tres parts de restes humides riques en nitrogen "verd" (restes de cuina, fulles verdes, gespa acabada de tallar, plantes de l'hort o jardí, etc.) per cada part de restes seques riques en carboni "marró" (fulles seques, palla, serradures, branques triturades, pinyes, etc.).

Però degut a que la producció d'unes restes determinades en una època de l'any o una altra varia, no cal que s'estigui pendent de guardar la proporció exacta. Això sí, caldrà guardar fulla seca quan n'hi ha un excés per quan no n'hi hagi.

Si es dipositen cada dia petites quantitats de matèria orgànica, n'hi ha prou de barrejar les restes dins del compostador un cop per setmana.

13.- Cal afegir aigua, terra o algun tipus de producte?

Aigua:

Si tenim el compostador a l'ombra o en semiombra, no cal regar gairebé mai el compost. Si el clima és sec, es pot humitejar, però amb moderació. Normalment n'hi ha prou amb l'aigua que contenen tots els vegetals per mantenir-hi la humitat necessària. Quan, antigament, es feia compostatge a terra o entre quatre fustes, calia aportar aigua per mantenir la humitat necessària per a la vida dels organismes que realitzen el procés de compostatge. Un dels avantatges dels compostadors és que, gràcies a les seves característiques tècniques, mantenen la temperatura i la humitat constants tot l'any. S'observa com la calor que desprèn el procés es condensa a la part inferior de la tapa del compostador i torna a caure a dins en forma d'aigua. Si s'afegeix una quantitat considerable de fulles seques, es poden humitejar una mica, però sempre serà millor barrejar-les amb restes de cuina perquè n'absorbeixin la humitat.

Terra:

No s'ha d'afegir mai terra, ja que el pes de la terra seria un inconvenient per a la circulació correcta d'oxigen dins el compostador. El que interessa és recollir adob 100% i no una barreja d'adob i terra. Antigament, es posaven capes de terra quan es feia compostatge de superfície (femers), per evitar cridar l'atenció de rosegadors i animals domèstics cap a les restes de menjar que s'hi dipositaven, cosa que no passa mai dins els compostadors.

Productes acceleradors:

La natura no necessita res que ella mateixa no pugui proporcionar. Si convé, de manera opcional es pot afegir un accelerador biològic de compostatge per reduir el temps de quatre mesos a només dos. Les restes de cuina acceleren molt la descomposició de les restes del jardí, així que cal barrejar-les bé.

14.- Si hi ha alguna cosa que no hem fet bé

Aquesta informació us permetrà solucionar qualsevol tipus d'incomoditat. En general, però, no hi ha d'haver cap problema.

El que no va bé	Causa	Solució
Fa olor d'amoníac	Hi ha massa gespa sense barrejar amb fulles seques	Barrejar i remenar
Fa olor de podrit	El compost és massa humit i hi ha poc oxigen	Barrejar amb matèria seca i remenar
Hi ha mosquetes de la fruita	Estan fent la seva funció; per tant, no són cap problema	Si no es volen veure o se'n volen veure menys, s'han d'enterrar una mica les restes de cuina entre les fulles seques
La matèria està seca i freda	Hi falta humitat	Barrejar el que hi ha amb restes de cuina i remoure-ho

Ser client de Compostadores.com, entre d'altres avantatges, us dona dret a gaudir d'un servei permanent i gratuït d'assessorament sobre el procés de compostatge. Podreu fer la consulta per telèfon o correu electrònic indicant-nos les vostres dades personals.

El nostre Departament de Biologia s'encarrega de recollir dades específiques sobre el procés domèstic per oferir-vos el millor servei.

15.- La collita de compost: quan i com fer-la.

La collita és el moment més esperat i més gratificant de tot el procés. En funció del tipus de vegetals dipositats, la collita del compost es farà als tres, quatre o cinc mesos després de començar de zero. Hi ha restes que es desfan en pocs dies i n'hi ha que triguen mesos.

Si es vol saber si el compost està madur, s'ha d'agafar un grapat amb les mans i comprovar si fa olor de bosc, si es tracta d'una terra de color negre o marró fosc, que taca molt poc les mans perquè no és gaire humida, i si no s'hi reconeix res del que s'ha abocat al compostador, excepte branques, pinyes i pinyols, que es separaran amb un garbell i es tornaran a introduir al compostador perquè continuïn el seu procés més lent i tornin a servir d'estructurant. La temperatura serà la de l'ambient a causa de la falta d'activitat dels microorganismes, que seran a les restes més noves.

El més pràctic és recollir tot el compost tres cops l'any obrint un o dos laterals del compostador completament, però sempre es poden recollir petites quantitats obrint només les portes inferiors.

El compost es pot guardar gairebé un any, però el més comú es utilitzar-lo quan el recollim.

Abans d'emmagatzemar el compost, ens hem d'assegurar que és ben madur. D'aquesta manera, evitem que el procés de descomposició tingui lloc fora del compostador. Cal protegir-lo del vent, el sol i la pluja, ja que aquests factors poden alterar el contingut de nutrients del nostre compost.

16.- El garbell, una de les eines de l'autocompostatge

El garbell serveix per separar el compost més fi de les parts més gruixudes, com ara branques, pinyes, etc.

El dia que s'ha de buidar el compostador és un dia especial. Resulta molt divertit que diferents membres de la família o amics participin en aquesta tasca.

Recomanacions:

- S'aparten les restes de la part superior que encara no s'han desfet i es deixen dins d'un carretó o a terra mateix.
- Es decideix com i on es separa el compost fi de les restes sense desfer.
- Si el compost encara conserva la seva humitat, a cada 3 ó 4 palades de compost que es tira sobre el garbell s'ha de passar la mà amb un guant per aconseguir que només el compost acabat i més fi passi a través dels forats.
- Si es vol, abans d'aquesta operació es pot deixar assecar el compost un o dos dies. D'aquesta manera es filtrarà més bé, però, quan es buida el compostador, es tenen tantes ganes d'obtenir el preuat material que, segurament, no es voldrà esperar ni unes hores. A més, quan el compost està una mica humit, l'olor de bosc és tan agradable que compensa amb escreix el fet de dedicar-li una estona més.
- Les restes sense desfer que s'han apartat al principi, es tornen a ficar dins del compostador, juntament amb les parts més gruixudes que han quedat a l'altra banda del garbell.
- No cal amoïnar-se pels organismes que apareixen escampats per terra, ja que ells mateixos trobaran el camí cap al compostador i continuaran treballant.

17. Com utilitzar el compost

Els jardins i collites necessiten el compost per renovar les substàncies que les plantes i altres vegetals han absorbit durant el creixement.

Per aplicar el compost a plantes i arbres ornamentals, s'ha de fer servir el compost madur (entre 4 i 6 mesos) per assegurar una absorció de nutrients lenta i continuada a mesura que plougui o que es regui. Si el que es vol és aplicar-lo a l'hort, es fa servir un compost fresc (entre 2 i 3 mesos), ja que l'alliberació de nutrients serà molt més ràpida, però curta.

Com que aquest compost no conté cap substància química, no hi ha cap perill que es cremin les plantes encara que es sobrepassi la quantitat recomanada. De totes maneres, a continuació hi ha alguns exemples de la utilització correcta del compost en diferents àmbits:

- **A l'hort:** entre 1 i 2 mesos abans de plantar-hi res i amb el compost madur, s'apliquen uns 4 litres de compost per metre quadrat (aprox. 4 litres és un 1kg).
- **Arbres fruiters:** una vegada s'hagi fet tota la recol·lecció de la temporada, s'apliquen a l'arbre uns 5 l/m² (una capa de 2 cm), per tornar-li el que ha produït en forma de fruita.
- **Gespa:** quan es comença a segar amb periodicitat, és a dir, a la primavera, es passa el compost madur per un garbell, per no obstaculitzar el creixement de la gespa, i s'aplica 1 l/m², si és per a l'enceball, i 5 l/m², si és per fer un nou jardí.
- **Arbres ornamentals:** a la tardor, per compensar l'esforç fet a la primavera i a l'estiu, s'apliquen uns 2 cm de compost a tota la superfície que ocupa la copa.
- **Plantes i Flors:** a la primavera necessiten uns 2 cm de compost per mostrar-se amb tota l'esplendor de què són capaces any rere any.
- **Trasplantaments:** Sempre s'han d'afavorir les plantes a les quals s'ha canviat la ubicació, la terra, la llum etc. El compost no solament els dona els nutrients que necessiten per desenvolupar-se correctament, sinó que també les manté sanes. En aquest casos, s'ha de barrejar 1 part de compost amb 3 de terra.